Het zaad der Kerk

Psalm 72: 6
Psalm 25: 6
Psalm 22: 15, 16
Psalm 102: 16
Psalm 52:7

Lezen: Psalm 22: 24-32

Tekst: Psalm 22: 31a

Geliefde gemeente, In genesis 26 vers 12 lees ik iets heel moois. Nee, dit keer niet over vader Abraham maar over zijn zoon Izak. Er staat in genesis 26 vers 12 het volgende: En Izak zaaide in datzelfde land en hij vond in datzelfde jaar honderd maten, want de Heere zegende hem, Wat gebeurde dus, jongens en meisjes, als Izak een handje zaad in zijn hand had en hij wierp dat op de akker, dan kreeg die uit de plantjes die daar tevoorschijn kwamen honderd keer zoveel zaad. Je zou het ook zo kunnen zeggen: elk zaadje dat Izak mocht zaaien en dat ging ontkiemen en werkelijk vrucht ging dragen, gaf hem honderd zaadjes in de oogst. En daarin heeft Izak ervaren de zegen van de Heere, want ik heb het u voorgelezen: Want de Heere zegende hem. Hoeveel te meer is de zegen die Christus ontving toen Hij als dat ene tarwegraan op de aarde gekomen is en in de aarde van deze wereld gevallen is, waar Hij gehoorzaam werd tot de dood, ja de dood des kruises. Hoor het Hem dan nog een keer zeggen, zoals we het vanmorgen ook hebben gehoord: Woorwaar, voorwaar zeg Ik u: indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft zo blijft het alleen, maar indien het sterft zo brengt het veel vrucht voort. Jawel, ik kan het niet genoeg en ik wil het niet genoeg prediken vanaf deze plaats wat Jesaja heeft mogen profiteren: Als Zijn ziel zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben zal Hij zaad zien. O, toen Hij als dat ene zaad stierf op aarde deed hij dat tot zaligheid van Zijn Kerk. En dat zaad van Zijn kerk is geen honderdvoud, maar straks in het einde der dagen zal blijken dat het een schare is die niemand kan tellen. En hiermee zien wij, gemeente, zoals ik al eerder aan u verteld heb, dat het woord zaad in de bijbel verschillende betekenissen kan hebben. Vorige week in de voorbereidingspredikingen hebben wij gehoord hoe dat zaad het beeld is van Gods woord. Vanmorgen hebben we gehoord hoe Christus ook de naam Zaad draagt, het zaad van Abraham. En nu vanmiddag in een uur van nabetrachting komen bij een derde betekenis van het woordje zaad. Het is in de Bijbel ook het beeld van de Kerk des Heeren. En dat blijkt ook uit de woorden van onze tekst die we dan deze middag met de hulp van de Heere willen overdenken.

We overdenken deze middag met de hulp van de Heere de woorden van onze tekst: *Het zaad zal Hem dienen*. We schrijven als thema boven de prediking: Het zaad der Kerk. Drie gedachten:

In de eerste plaats: een buigend zaad.
In de tweede plaats: een dienend zaad.
En in de derde plaats: een getuigend zaad.

1. Een buigend zaad

Psalm 22 is een heel bijzondere psalm. Wie kent Psalm 22 niet? Weet u wanneer deze psalm geboren werd in het hart van David, de dichter van deze psalm? David heeft als profeet, door God aangesteld om psalmen te dichten voor de dienst des Heeren, ook nagedacht over de melodie

waarop deze psalm gezongen moest worden in de dienst des Heeren. David vond een zeer gepaste melodie, een lied dat onder het Joodse volk in zijn dagen bekend was. Aan het begin van deze psalm staat, onvertaald, de naam van die melodie: *Ajelet Hasjachar*, wat letterlijk vertaald betekent: 'De hinde van de dageraad'.

Dit lied, dat de Joodse mensen in Davids dagen kenden, ging over een zachtmoedige, beminnelijke hinde. Het is nog heel vroeg in de morgen, zo laat het lied ons weten. Die hinde komt uit het donkere bos tevoorschijn naar een open plek om wat water te drinken en te eten. Maar op datzelfde moment liggen de jagers al op de loer om de hinde dood te schieten. David kende dit hindelied en toen hij klaar was met het dichten van Psalm 22 voor de oudtestamentische eredienst, was het voor hem duidelijk: dit lied moet op de melodie van 'De hinde van de dageraad' gezongen worden. Waarom? Omdat David in die hinde zijn eigen leven terugzag.

O, wat werd David dikwijls opgejaagd in zijn leven, met name in de weg tot de troon in de stad Jeruzalem. Wat een vernederende weg ging aan de verhoging van David vooraf! Hoe dikwijls lag Saul als een jager, als een wild dier, klaar om David te doden! Ja, David zag zichzelf in die hinde van dat bekende Joodse lied. Hij was dikwijls dat hindehert dat aan de jacht ontkomen was. Daarover vertelt hij in Psalm 22, hoe hij dat ervaren heeft. Daarom vond hij de melodie van dat hindelied zo gepast.

Maar we gaan vanmiddag dieper kijken dan alleen het lied van David. Het is namelijk niet alleen een psalm van David, maar ook een psalm van Davids grote Zoon, onze Heere Jezus Christus. Wat heeft David in deze psalm helder mogen profeteren over welke diepe lijdensweg de Heere Jezus zou moeten gaan als de volheid van de tijd zou aanbreken! Wat getuigt heel deze psalm, met name het eerste deel, hoe de Heere Jezus inderdaad als een tarwegraan op de aarde gekomen is om te lijden en te sterven! Maar als je dan het tweede deel van dit lied op je in laat werken en goed luistert naar wat David daarin ook profetisch mag bezingen, dan zingt hij van de rijke vrucht die uit dat sterven van Christus voortgekomen is. Uit dat stervende zaad, Christus, zal de levend gemaakte Kerk voortkomen, het levend gemaakte zaad van de Kerk.

Kijk, dat zaad wordt nu bedoeld in onze tekst in Psalm 22, vers 31, waar staat: *Het zaad zal Hem dienen*. Ja, met dat zaad wordt de Kerk met een hoofdletter bedoeld, de Kerk van alle tijden en plaatsen, de Kerk waarbij het de Heere ook behaagd heeft om in de lijn der geslachten Zijn Kerk te laten vormen. Maar niet alleen dat, er wordt ook in deze verzen gesproken over de Kerk in haar geheel. Onze kanttekenaren hebben dit duidelijk gezien, want zij verklaren het woordje 'zaad' als volgt: *dat is, de kinderen en nakomelingen der gelovigen*. Daarmee benadrukken ze dat het Gods gewone weg is om ook in de lijn der geslachten Zijn Kerk te vergaderen. Maar niet alleen daar, want de verklaarders zeggen vervolgens: *het kan ook zien op een zaad, namelijk Christus' zaad, als de Kerk van Christus, zodat er altijd zijn zullen die de Heere Christus zullen aannemen, die de Heere Jezus zullen dienen, en die ook kinderen genoemd worden, dewelke God aan Christus geeft*.

Als we dit bij elkaar voegen, kunnen we het heel eenvoudig zeggen: met dat zaad dat de Heere zal dienen, worden zondaren bedoeld die zalig worden, vroeger, ook vandaag nog, en ook in de toekomst tot de jongste dag. Dat is wat we samen gezongen hebben in Psalm 25: *Gods geheiligd zaad van de Kerk*.

Wat is de Kerk nu met een hoofdletter? De Kerk van de Reformatie heeft het niet mooier kunnen zeggen in Zondag 22 van de Catechismus: *dat de Zoon van God, uit het ganse menselijk geslacht, Zich een gemeente tot het eeuwige leven uitverkoren, door Zijn Woord en Geest, in de enigheid van het ware geloof, van het begin der wereld tot het einde toe vergadert*. En Hij vergadert niet alleen, Hij beschermt Zijn Kerk, Hij onderhoudt Zijn Kerk. Wat zegt de Kerk van de Reformatie dan?

Want de Catechismus is zo persoonlijk, gemeente. Ga eens je eigen hart en leven na. Ik daag u in deze ogenblikken voor de alwetende God: hoe ligt het? Kun je ook dat laatste zinnetje mee belijden op goede gronden: *en dat ik daarvan een levend lidmaat ben en eeuwig zal blijven*? Wil je erin mee stemmen, dat je een levend lid bent geworden van die Kerk, dat je werkelijk het zaad der Kerk geworden bent, het levend gemaakte zaad voor wie Christus daadwerkelijk de kruisdood wilde sterven en voor wie Hij Zijn dierbaar bloed wilde geven? O gemeente, daar zal het nu op aankomen. Daarom is het ook zo nuttig om weer eens een ogenblik stil te staan bij waaraan dat zaad van de Kerk, waar het hier in onze tekst over gaat, te herkennen is.

Psalm 22 geeft een aantal omschrijvingen van dat zaad dat de Heere zal dienen. Het eerste wat we uit Psalm 22 kunnen opmaken, is dat te midden van dat zaad van de Kerk allerlei soorten mensen zijn. Daar zijn kinderen, jongeren en ouderen, mannen en vrouwen, maar ook armen en rijken. Dat wordt met name hier bedoeld. Er wordt in vers 30 bijvoorbeeld gesproken over *de vetten der aarde*, maar tegelijkertijd komen wij ook andere mensen tegen: *allen die in het stof nederdalen*. Dat is een uitdrukking voor hele arme mensen. Maar zowel rijke als arme mensen zullen zalig worden. Daar was Abraham, die rijke herdersvorst. Daar was koning Salomo, een rijkere koning was er in die dagen niet te vinden. Maar ze juichen voor de troon. Ze horen bij dat zaad dat door Woord en Geest levend gemaakt is. Maar weet je wie daarboven ook is? Die arme Ruth, die voor haar huwelijk met Boaz niets meer had. Daar is ook die arme Lazarus, die aan de poorten lag van het huis van die rijke man, maar door genade een levend lid van die ene Kerk. Hoe het ook zij, allerlei soorten mensen zullen tot het zaad van de Kerk gaan behoren door de werkingen van Gods Geest.

Het tweede wat wij van dat zaad van de Kerk kunnen zeggen, is dat zij zachtmoedigen zijn. Wij komen dat woord tegen in vers 27. Wat zijn dat voor mensen? Ja, het zijn mensen die heel gelukkig gemaakt zijn. Ze waren van nature ongelukkig, maar ze zijn gelukkig gemaakt. Want dat zegt de Heere Jezus in Zijn Bergrede. U kent ze wel, die zaligsprekingen, en een van die zaligsprekingen luidt: *Zalig zijn de zachtmoedigen, want zij zullen het aardrijk beërven*. Wat is dat eigenlijk, een zachtmoedige? Nee, wij moeten dit Bijbelse woord niet gaan uitleggen als zomaar een karaktertrek van iemand. Want je komt soms mensen tegen die echt zachtmoedig zijn, van die lieve mensjes, weet je wel, je houdt er zo van. Dat is een karaktertrek, door Gods algemene goedheid gegeven. Maar dat wordt hier niet bedoeld met het woordje 'zachtmoedig'.

Zachtmoedig betekent eigenlijk 'zacht van gemoed' zijn. In de Galatenbrief, hoofdstuk 5, wordt dit als een van de vruchten van de Geest genoemd. Zacht van gemoed zijn. Wat is je gemoed eigenlijk? Ja, dat is je 'ik', dat is het binnenste van de mens, dat is je hart. En weet je wat er in de wedergeboorte gebeurt? Dan wordt dat harde hart zacht gemaakt, week gemaakt. Nee, dat was het niet van nature. O, wat is ons hart van nature echt hard! Gods Woord spreekt zelfs van een stenen hart. Maar de Heere weet raad daarmee. Is het geen wonder dat de Heere tegen mensen met een stenen hart zegt: *Mijn zoon, Mijn dochter, geef Mij dat hart maar, want Ik weet er raad mee*? Wat een heerlijke belofte heeft de Heere daaromtrent gegeven: *Ik zal het stenen hart uit u wegnemen, en Ik zal u een vlezen hart geven.* Dat is een bekeerd hart, dat is een wederom geboren hart, een vernieuwd hart, dat is inderdaad zacht gemaakt.

Wat betekent dat? Dat is nederig zijn, klein gemaakt, ootmoedig gemaakt, dat er in je ziel de gezindheid geboren wordt om te buigen voor God. Dat betekent het. Dan worden de weerstanden verbroken, dan houden de tegenspraak en je 'ja-maars' op. Ja, want je wil wordt zodanig vernieuwd dat je in beginsel gaat willen wat God wil. Kijk, dat is zachtmoedigheid. Dan ga je leren om je te onderwerpen aan de Heere. Dan ga je leren om je vertrouwen op de Heere te stellen. Dan mag je leren om je aan de Heere over te geven. En dat doet je buigen voor God. Kijk, zo zal het zaad der

Kerk zijn. Zij zullen de Heere gaan aanbidden, zij zullen *nederbukken voor Zijn aangezicht*, zo staat er in vers 30.

Dan kom ik bij een derde kenmerk van het zaad der Kerk. Dus ik heb gezegd dat er een onderscheid is onder dat zaad: allerlei soorten mensen. Het tweede kenmerk was vanuit Psalm 22 dat ze zachtmoedig zijn. En dan de derde: dat er onder Gods kinderen ook een onderscheid is in de kennis en de genade van de Heere zelf. Want al wordt er in vers 30 gesproken over *de vetten der aarde*, en al wordt er gesproken over *degenen die in het stof nederdalen*, om letterlijk aan te wijzen dat er rijken en armen zijn, in geestelijke zin kunnen we dat ook wel zeggen. Onder Gods kinderen mogen in de goede zin van het woord *vetten der aarde* zijn, maar er zijn ook onder Gods kinderen die zo dikwijls nederdalen in het stof.

Je zou het zo kunnen zeggen: er zijn kinderen van God die verder geleid zijn, die verder op de weg van de zaligheid gebracht zijn, die iets mogen kennen van die heerlijke opwas in de kennis en de genade van de Heere Jezus, en die daarmee geestelijk vet geworden zijn. Die veel genade ontvangen mogen uit de volheid van Christus, en waarbij de vruchten van de Geest helderder openbaar komen dan wellicht bij andere kinderen van God. Weet u, dan is het met die *vetten der aarde*, die geoefende kinderen van God, net als in het rijk van de natuur, als het goed is. Want weet je, jongens en meisjes, als zo'n tarwegraan gaat ontkiemen en het gaat groeien, groeien, groeien, en het draagt heel veel vrucht in die halm, in die aar, wat zie je dan in het rijk van de natuur gebeuren? Hoe meer korrels erin zitten, hoe meer die aar gaat buigen. En zo is het ook met Gods kinderen, als ze tenminste op hun plek zijn. Hoe meer ze van God ontvangen, hoe groter de Heere wordt, maar hoe kleiner ze zelf worden. Ja, *wie vet is, eet en knielt voor Israëls Heere*. Daar heb je het buigende zaad.

Maar dat geldt niet alleen voor die vetten onder Gods kinderen. Er zijn er ook die die zekerheid zo missen, die wel eens bij tijden goede momenten hebben, maar het kan zo weer ondersteboven liggen. Ze kunnen zo weer van die bestrijders krijgen, er kan zo weer veel vertwijfeling komen dat je weer in de onzekerheid terechtkomt. En toch, toch zie je deze mensen steeds weer vluchten tot de troon der genade. *O Heere, zeg tot mijn ziel in haar geween: Ik ben uw heil alleen*. En ook zij buigen voor Hem. O ja, ze ontdekken in zichzelf de dood, maar ze zien buiten zichzelf in Christus het leven liggen. Zij kunnen, zo staat er in Psalm 22, *hun ziel in het leven zelf niet meer houden*, maar ze weten: ik moet bij Hem zijn. Daarom liggen ze zo dikwijls neergebogen in het stof, roepend en smekend om genade: *Vergeef mij al mijn zonden, die Uw hoogheid schonden. Ik ben verzwakt, o Heere, genees mij, red mijn leven. Gij ziet mijn beenderen beven, zo slaat Uw hand mij neer.*

Ziet u wel? Hoe het ook zij, een vette of misschien voor je waarneming nog zo'n hele magere, maar toch levend gemaakt zaad. En zolang we hier op aarde zijn, komen we nooit boven dat buigen uit. Sterker nog, als de Kerk straks voor Hem mag verschijnen, buigen ze eerbiedig voor de Koning te neer.

Hoe is het vanmorgen geweest, gemeente? Degenen die aan de tafel des Heeren mochten komen, voor het eerst of bij vernieuwing, was er in je ziel iets van dat buigen? Buigen voor Hem in verwondering? Ja, als de Heere het waarmaakt: *Het zachtmoedig volk zal rijk verzadigd wezen, ten dis geleid*, dan is het niet meer van jezelf, maar dan heeft Hij het gedaan.

2. Een dienend zaad

Als dat zo is, dan kan het ook niet anders, of er leeft ook iets anders in je hart, namelijk wat we samen gezongen hebben in Psalm 22. En dat brengt ons bij onze tweede gedachte: het dienend zaad. Want dat staat in onze tekst: *Het zaad zal Hem dienen*. Ja, in deze belofte, want dat is het –

dat kunnen we zien aan dat woordje 'zal' – spreekt David over dienen. Dat woordje 'dienen' kan heel veel verschillende beelden bij ons oproepen. Bijvoorbeeld de gehoorzaamheid van een kind aan moeder of vader, vanwege de zorg die de ouders aan hun kinderen besteden. Je zou ook kunnen denken aan het dienen van een koning, of aan het dienen van een werkgever bij wie je in dienst bent, die uiteindelijk toch over je gesteld is. Ja, bij het woordje 'dienen' komt eigenlijk het vijfde gebod in beeld: dat wij gehoorzaam zijn aan allen die over ons gesteld zijn.

Als ik naar het Hebreeuwse woord ga kijken dat in onze tekst hier bedoeld wordt, dan is de eerste gedachte, die we veel in de tijd van de Bijbel tegenkomen, dat een slaaf zijn meester moet dienen. En toch gaat het in vers 31 niet om het dienen van de ene mens ten opzichte van de andere mens die over ons gesteld zijn. Nee, het gaat hier om het dienen van de Heere: *Het zaad zal Hem dienen*. Het gaat hier dus om de gehoorzaamheid aan de Heere. Dat is een gehoorzaamheid, gemeente, die ten diepste alle mensen aan de Heere verschuldigd zijn. Dus ook u, ook jij en ik.

Hoe staat het met die gehoorzaamheid? Wie dient u nou eigenlijk? Wie gehoorzaamt u, jij en ik? Heb je geleerd om de Heere te gehoorzamen en niets af te doen van de heilige eisen waarmee de Heere steeds weer komt? Ben je al gehoorzaam geworden aan de oproep: *Bekeert u*? Ben je al gehoorzaam geworden aan de oproep: *Vreest God*? Ben je al gehoorzaam geworden aan de oproep: *Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, want Ik ben God en niemand meer*? Of zit je hier nog steeds te verschuilen: ja, maar dat kunnen wij toch niet? Hoelang houd je dat vol? Want heimelijk geef je God de schuld, en we zijn nog uitwendig te vroom om dat toe te geven in onze onbekeerde staat. Maar het is gruwelijk zondig om ongehoorzaam te zijn tegen die grote God. Ieder die hier onbekeerd zit, doet dat elk uur, elk ogenblik, en ik moet het u zo scherp zeggen: ongehoorzaam tegen een goeddoend God, Die elke dag voor je zorgt. Je komt niets tekort, maar je houdt het vol in je onbekeerlijkheid. Wat een ongehoorzaamheid! Je dient ten diepste God niet. Je dient de wereld, je dient je eigen ik, je dient de duivel, je dient de zonde met al je uitwendige godsdienst. En als je zo gaat sterven, ga je eeuwig verloren. En dat is niks nieuws, want je weet het wel. Ik hoop dat het naar binnen slaat. Ongehoorzame zondaar in ons midden, die God ten diepste niet dient! God is het waard, zo waard. En dan hoop ik dat je in de onmogelijkheid terechtkomt, zoals dat vroeger wel eens gezegd werd: te moeten en niet te kunnen. Zodat je in de engte wordt geduwd en je uit de diepte van je ellende werkelijk gaat zeggen en belijden: *Heere, ik kan het echt niet. Kom mij te hulp, o God. Doet U het toch, doet U het toch!* Nee, dan ben je niet meer lijdelijk hoor. Maar dan vlucht je gedurig tot de troon der genade. Want je gelooft het in je ziel: alleen Hij kan het maken dat ik oprecht Hem ga dienen. Ja, wij moeten wederom geboren worden. En dat wil de Heere nog doen, zodat dit waar gaat worden.

Als je het niet kent, o, leg je vinger er dan maar bij. Want ik heb het toch net gezegd: het is een belofte. *Heere, mag ik bij dit zaad horen? Ik hoor er niet bij, Heere. Ik moest vanmorgen afblijven. Ik kon niet tot die tafel gaan. Het zegt me ten diepste ook niets, want ik ken Christus niet, en mijn hart gaat niet naar Hem uit. Maar nu staat het hier: Het zaad zal Hem dienen. Heere, ik weet niet hoe, ik kan het niet, maar wilt U dit uit genade ook aan mij vervullen?*

En als de Heere dat doet, ja, dan ga je verstaan wat dat betekent: de Heere dienen. En dat gaat het geestelijke zaad van de Heere ook daadwerkelijk doen. Dat is een leven tot Zijn eer, dat is een leven naar Zijn wil. En weet u wanneer dat met name gaat leven en verdiept wordt? Als je de diepe betekenis leert verstaan van de naam die wij in vers 31 tegenkomen. Want welke naam gebruikt David nu in vers 31? Niet de naam HEERE met allemaal hoofdletters, Jahweh, maar de naam Heere met kleine letters: Adonai. En dat betekent vanuit het Hebreeuws: bezitter, eigenaar, ja, zelfs bruidegom. Al gebruikt David deze naam hier diep in het Oude Testament, Adonai, in het Nieuwe Testament wordt dat de naam Kurios. En wat krijgt juist in het Nieuwe Testament deze

naam, die de Heere Jezus gaat dragen, een nog diepere betekenis! Want de naam Heere is toch een van de namen van die lieve Borg en Zaligmaker.

Wat gaat dat geestelijke zaad van de Kerk nu in die naam ontdekken? Dat grote wonder wat vanmorgen hoorbaar en zichtbaar verkondigd is. Dan ga ik weer naar de belijdende Kerk. Waarom wordt Hij nu toch Heere genoemd? Waarom is Hij de Adonai? Waarom is Hij de Kurios van Zijn Kerk? En dan dat diepe, rijke antwoord: omdat Hij, die Heere, die Adonai, die Kurios, met lichaam en ziel van al mijn zonden mij verlost heeft, en dat niet met goud en zilver, maar met Zijn dierbaar bloed. Hij heeft mij gekocht, Hij heeft mij uit alle heerschappij des duivels verlost, Hij heeft zich met dat bloed tot Zijn eigendom gemaakt. Dat is de naam, de betekenis van die naam Adonai, Heere. En hoe meer en meer dit wonder opengaat en beleefd wordt door het ware geloof voor de Kerk des Heeren, hoe sterker de begeerte in de ziel geboren wordt om Hem te dienen.

Weet u, in dat woordje 'dienen' in onze tekst zit namelijk ook de gedachte van dankbaar zijn. Wordt het niet een levensvraag voor degene die uit de diepe ellende iets van die verlossing van Christus leert kennen: *Hoe zal ik Gode voor zo'n verlossing dankbaar zijn*? O ja, daar gaat de Kerk des Heeren, het zaad van de Kerk, naar begeren. En ik citeer nog maar een keer het Avondmaalsformulier: om *voortaan met zijn ganse leven waarachtige dankbaarheid jegens God de Heere te bewijzen, en voor het aangezicht van God oprecht te wandelen; insgelijks of hij zonder enige geveinsdheid alle vijandschap, haat en nijd van harte afleggende, een ernstig voornemen heeft om van nu voortaan in waarachtige liefde en enigheid met zijn naasten te leven*.

Dat, dat is het dienen van de Heere. En nee, als je hart erbij mag zijn en het leeft van binnen in je hart, dan is dat geen dienen met tegenzin, juist niet. Want het zaad van Gods Kerk, het geestelijke zaad, gaat leren om Hem nu te dienen vanwege die onuitsprekelijke zondaarsliefde die God in Christus aan dat zaad betoont. Ja, in dat dienen van de Heere komt juist de wederliefde openbaar. Het is zoals David in Psalm 119 onder woorden bracht: *Wat vrede, wat vrede heeft elk die Uw wet bemint, zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten. Ik, Heere, die al mijn blijdschap in U vindt, hoop op Uw heil met al Uw gunstgenoten. Ik doe Uw geboden oprecht en welgezind, en dan komt het: Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdroten*. Dat betekent: het heeft me nog nooit verdrietig gemaakt.

Kijk, zo ligt het nu in het leven van het geestelijke zaad van de Kerk. Dat is het zaad van Christus, kind van God in ons midden. Mag daar iets van leven in een uur van nabetrachting? Is het nu je begeerte om, na het eten van dat kostbare gebroken brood vanmorgen en het drinken van die kostbare rode wijn, de Heere te dienen zonder vrees, in heiligheid, in gerechtigheid voor de Heere, al de dagen van je leven, zoals de oude Zacharias in zijn lofzang zong?

O ja, ik weet het wel, het is zo onmogelijk, hè. Het willen is wel bij je, maar het volbrengen lukt niet. Sterker nog, als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij. Als daar die heilige begeerte is en de liefde om de Heere te dienen, dan ligt de zonde soms zo dichtbij. En de duivel zat klaar om me aan te vechten en het alles mij te benemen. Hoe moet dat toch? Luister naar de stem van de Heere zelf, van de Kurios, Die het gezegd heeft tot Zijn Kerk: *Zonder Mij kunt gij niets doen.* En weet u hoe Hij dat nu zegt? Dat zegt de Heere Jezus nu, als de grote Dienaar van Zijn Kerk. O, Hij is niet gekomen opdat Hij in de eerste plaats gediend zou worden, maar Hij is gekomen om te dienen. O, welk een Dienaar is de Heere Jezus Christus?

En weer mag ik Hem uitstallen in Zijn dienende liefde. Wat ging Zijn dienende liefde diep! Zijn dienende liefde reikte tot in de hel. Zo diep wilde Hij Zich vernederen, want Hij wilde volkomen gehoorzaam zijn aan alle eisen van Zijn Vader. Ja, Zijn liefde ging zeer diep en Zijn dienen ging zeer diep, zodat Hij alle zonden van die ontelbare schare op Zich genomen heeft en gedragen heeft

naar het vloekhout op Golgotha. Zijn dienen was zo diep dat Hij de straf volkomen gedragen heeft, de vloek van de wet in alle hevigheid heeft opgevangen aan het kruis. Zijn dienen ging zo diep dat Hij niet één van Gods geboden overtrad, maar Hij heeft alle geboden tot de jota en de tittel toe volmaakt gehoorzaamd. Zo volmaakt heeft de Heere Jezus Zijn Vader gediend, maar met dat Hij Zijn Vader diende, zo volmaakt, heeft Hij Zijn ganse Kerk gediend.

Alsof Hij de grootste slaaf was, spreekt dat niet van Zijn onuitsprekelijke liefde, dat Hij Zich wilde vernederen tot een dienstknecht, tot een slaaf? Zie je het niet? In de Paaszaal komt het openbaar: waar al die grote mannen blijven zitten aan de tafel, doet Hij Zijn kleed af, pakt een schaal met water en gaat dat vieze werk doen om die vieze, stinkende voeten te wassen. Dat was Jezus, welk een Dienaar, gekomen om te dienen, en niets was te vuil en niets was te veel voor Hem. En dan hoor ik Hem als de grote Knecht des Vaders uitspreken: *Mijn ziel U opgedragen, wil U alleen behagen*. *Mijn liefde en ijver brandt*. *Ik draag Uw heilige wet, die Gij de sterveling zet, in het binnenst ingewand*.

Hoe komt het dat deze belofte die we vanmiddag overdenken, vervuld gaat worden: *Het zaad zal Hem dienen*? Omdat Hij gediend heeft. Wat zijn nu de laatste woordjes van Psalm 22? Kijk eens in je Bijbeltje: *omdat Hij het gedaan heeft*. En de echo van die laatste woorden van Psalm 22, in het 32e vers, hoor ik als een climax op Golgotha: *Het is volbracht*. *Omdat Hij het gedaan heeft*.

O, wat is het dan nodig dat een mensenkind levend gemaakt wordt. En nogmaals, hoe is het met u en met jou, zo in een uur van nabetrachting? Wat deed je aankomen, wat deed je afblijven? Nu komt de Heere vanmiddag in ons midden en Hij zoekt u allemaal op, niemand uitgezonderd. En in het bijzonder wil Hij deze middag Zijn stem laten horen aan diegenen die nog onbekeerd zijn. Wat zegt de Heere dan? *Kies dan heden wie gij dienen zult*. Gemeente, als de Heere dit na aan je hart legt, dan ben je toch wel heel brutaal om dat naast je neer te leggen. Ik maak het je heel moeilijk, hoor, maar het moet ook, want de eeuwigheid komt. *Kies dan heden wie gij dienen zult*, zegt de Heere. Wat is daarop je antwoord? Ja, laat de Heere eens luisteren, onbekeerde zondaar.

Want een wonder als de Heere zelf die keuze gaat werken, en dat doet Hij, juist onder de prediking van het Woord. Hij was het Die Ruth deed zeggen: *Uw volk is mijn volk, en uw God mijn God*. Hij was het Die bij Mozes de onberouwelijke keuze werkte om Hem te dienen. Dien je nog niet, ga naar Hem. Hij kan het maken. En als het gebeurt, dan komt er ook echt een dienen van Hem. Dan komt er een breuk met de zonde en met je zondige leven. Dan wil je de duivel niet meer dienen. Dan heb je het niet meer naar je zin in de wereld. Maar dan komt er een hartelijke liefde tot de Heere en Zijn dienst. En dan kun je bij tijden echt, echt zingen. Ik hoop dat er vanmiddag nu zijn die het meezingen in hun hart: *Nu zal mijn ziel, nu zullen al mijn zinnen, o God, mijn sterkte, U hartelijk beminnen*. Dan hoort de Heere je dikwijls vragen: *Heere, en wat wilt U dat ik doen zou*?

Ja, dan ben je een leerling geworden op de school van vrije genade. En dan ga je de Heere erkennen, jawel, dat Die rechtvaardig is en dat Die heilig is, maar ook dat Die barmhartig is en groot van goedertierenheid. Dan ga je in dat dienen van de Heere grote gedachten van Hem krijgen. En dan ga je inderdaad verstaan dat Hij het waard is, dat Hij gediend wordt. En met verdriet in je hart kom je erachter hoe vaak je deze God oneer hebt aangedaan en Hem niet gediend hebt. Dan komt er smart. Ja, weet je wat er dan komt? Liefdesverdriet. Dat is echt een geestelijk kenmerk van het zaad dat de Heere dient. Als je er steeds weer achterkomt: ik kan het niet, hoewel ik het wel wil, Heere. Liefdesverdriet. En je weet het: alleen door Gods genade kan het anders worden. Alleen door Zijn genade kan ik Hem dienen, kan ik Hem vrezen. Alleen door Zijn genade kan ik mij onderwerpen aan Zijn wil. Nee, dan wordt Gods wet geen last, maar dan worden wetten

des Heeren een lust. En dan mag je iets ervaren van de vervulling van de belofte die David hier heeft opgeschreven: *Het zaad zal Hem dienen*.

3. Een getuigend zaad

Nee, dat zal niet verborgen blijven, dat komt openbaar. Want het dienende zaad zal tenslotte ook een getuigend zaad zijn. Onze laatste gedachte: getuigend zaad. Gemeente, te midden van al het gedoe in de kerk vind ik het tweede deel van Psalm 22 zo moedgevend. Begrijpt u me? Op grond van die kruisdood van Christus zal Zijn koninkrijk komen. Wat er ook gaande is in de kerk en hoe het ook zal gaan in de laatste der dagen, Gods werk gaat voort. En Hij blijft bezig om uit het ganse menselijk geslacht Zijn zaad te verzamelen. Ja, het staat er in vers 31: *Het zal de Heere aangeschreven worden*. En de echo van deze woorden hoor ik in Psalm 87: *God zal ze zelf bevestigen en schrijven, en op Zijn rol, waar Hij de volken schrijft, hen tellen als in Israël ingelijfd, en doen de naam van Sions kinderen dragen*.

En hoe doet de Heere dat nu? Door Woord en Geest. Nu opletten, gemeente, want als wij nog een ogenblik in het laatste van deze dienst overdenken hoe de Heere door Woord en Geest Zijn zaad verzamelt, moet je niet gelijk aan de dominees denken. Natuurlijk, die worden speciaal geroepen om het Woord te prediken, en de Heere zal dat middel bij uitnemendheid gebruiken om Zijn koninkrijk uit te breiden. Maar daar gaat het nu net niet over aan het einde van Psalm 22. Het gaat daar over de roeping van Gods kinderen. Het gaat erover dat de roeping van dat dienende zaad der Kerk. Zij worden ook geroepen om het Woord door te geven. En dan lees ik in vers 32: *Zij zullen komen, en Zijn gerechtigheid verkondigen*.

Daar wil ik drie dingen van zeggen. Waarin gaat dat zaad nu getuigen? Waarover gaan ze getuigen? Als ik dicht bij onze tekst blijf, wil ik het alleen nog maar even hebben over dat woord 'gerechtigheid'. En hoe gaat het zaad der Kerk getuigen van gerechtigheid? Dan gaat het zaad der Kerk eerst getuigen wat ze aan hun God heeft. Want de gerechtigheid is een van de eigenschappen van God. Het is een van de deugden van God. En het laat ons weten dat God volmaakt is, dat Hij zuiver is, en dat in Hem het onrecht niet gevonden is. Wat een wonder als je daarvoor mag leren buigen, dat je bij dat koninklijke priesterdom mag horen, bij dat heilige volk, dat verkregen volk, dat de deugden gaat verkondigen van Degene Die uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht, om op dat plekje te mogen komen dat je gaat roemen in God: *De Heere is recht in al Zijn weg en werk*. Dan mag je groot van de Heere spreken, en dan mag je in het bijzonder groot van Zijn gerechtigheid spreken.

Het tweede wat bij het verkondigen van Zijn gerechtigheid hoort, is dit. Vanmorgen heb ik het ook al terloops aangestipt: dat de Heere Jezus in Jeremia *de Heere, onze Gerechtigheid* wordt genoemd. En dat brengt ons bij dat grote goed dat Christus heeft verworven aan het kruis, namelijk de mantel van Zijn gerechtigheid, waarmee de vergeving van zonde wordt bedoeld, waarmee de verzoening met God wordt bedoeld. En hoe onmisbaar wordt die gerechtigheid voor een mensenkind dat vol ongerechtigheid is! Wat wordt die gerechtigheid onmisbaar voor een mens die het met zijn eigen gerechtigheid niet meer redden kan! Wat een wonder als je uit ondervinding mag weten: *Maar toen mijn Gods Geest mij aan mijzelf had ontdekt, toen werd in mijn ziele de vreze gewekt. Toen voelde ik wat eisen Gods heiligheid deed, en werd al mijn deugd een wegwerpelijk kleed. Ja, toen vlucht ik tot Jezus, Hij heeft mij gered, en Hij heeft mij verlost van het vonnis der wet*.

Weet je, als dat leeft, kun je van Zijn gerechtigheid niet meer zwijgen. Dan ga je zingen: *Nu ken ik die waarheid, zo diep als gewis, dat Christus alleen mijn gerechtigheid is*.

Er is nog een derde aspect. Want als je bij dat zaad van Gods Kerk mag behoren, dan ga je niet alleen ontdekken dat God recht en gerechtigheid is. Je gaat ook niet alleen ontdekken dat Christus de mantel der gerechtigheid heeft geweven om je daarmee te bekleden, en dat dat de weg is om weer rechtvaardig voor God te kunnen worden. Maar je gaat ook leren op de school van de Heilige Geest om gerechtigheid te doen. En dat is het leven in de vreze des Heeren. Dat is het leven met de Heere in de praktijk van elke dag. Dat is wat de Heere Jezus zo kernachtig heeft samengevat: *Gij zult de Heere, uw God, liefhebben met geheel uw hart, met geheel uw ziel, met geheel uw verstand. Dit is het eerste en het grote gebod. En het tweede, aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf.* Dat is gerechtigheid doen.

En in het doen van die gerechtigheid mag je ook verkondigen. Met welk doel? Waarom nu? Om daar een bekeerd mannetje of vrouwtje mee te worden? Totaal niet. En gelukkig als je dat niet wordt, met alles wat de Heere geeft, maar klein en ootmoedig. Maar dat je toch mag beseffen dat de Heere door een godzalige levenswandel van Zijn Kerk, door het verkondigen van Christus' gerechtigheid met woord en daad, onze naaste voor Christus gewonnen wordt. En is dat nu niet iets wat Gods kinderen gaan begeren? Wat een wonder zal het zijn als de Heere je gaat gebruiken tot bekering van een ander: van je lieve vrouw of je lieve man, van je kinderen, je kleinkinderen, van je vrienden, van je collega's. Opdat door het dienen van Hem anderen gewonnen worden voor Christus.

O, dat wordt de begeerte van Gods Kerk: om tweelingen te mogen voortbrengen, opdat Sion weeën zal krijgen en er binnen de gemeente Gods nieuwe kinderkens geboren worden. En daar wil de Heere Zijn volk ook voor gebruiken: als ze wel eens wat mogen zeggen, als ze wel eens goed van de Heere mogen spreken, als ze wel eens wat onderwijs uit het Woord mee mogen geven, maar ook in een godzalige levenswandel. Al kunnen ze dat bij zichzelf niet terugvinden, al vinden ze duizenden tekorten, al moeten ze door dit leven, zoals het vroeger wel eens gezegd werd, met het lampje op de rug. En toch, en toch zal het hun gebed zijn, omdat ze geleerd hebben: *Het zaad zal Hem dienen. O Heere, laat er alsjeblieft van mij ook wat uit mogen gaan. Laat Uw werk in mijn leven openbaar mogen komen. Bewaar mij toch, Heere, dat ik geen aanstoot zou zijn, dat Uw lieve Naam om niets van mijn woorden of daden gelasterd zou worden. O heilige Heere Jezus, heilig mij, want ik moet heilig zijn als Gij. Laat zo nog een arme zondaar in mijn directe nabijheid voor U gewonnen worden. Heere, mag ik dan ook nog een klein instrumentje zijn in Uw koninkrijk, om een rover van de hel te mogen zijn?*

En dat door enkele woorden die ik mag spreken en het leven met U zo tot zegen mag zijn, dat er daardoor nog parels gehecht mogen worden aan de Middelaarskroon van Christus. En wie zo bezig mag zijn als een dienend, getuigend zaad van Gods Kerk, zal op Gods tijd wel bemerken dat Hij die gebeden gaat verhoren. En Hij vervult het, wat we lezen in Psalm 32: *Zij zullen aankomen, en Zijn gerechtigheid verkondigen aan de volken dat geboren wordt.* En dan ligt het niet in Gods Kerk, maar is het Zijn werk: *omdat Hij het gedaan heeft.*

Amen.